

Opatření obecné povahy

Vláda České republiky (dále jen „vláda“) jako orgán příslušný podle § 11 odst. 1 zákona č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně státních hranic“) a ve smyslu čl. 25 a násl. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (dále jen „Schengenský hraniční kodex“) v souvislosti s přetrvávající bezprostřední hrozbou pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky spojenou s prudkým nárůstem nelegální sekundární migrace, zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů a zhoršení migrační a bezpečnostní situace na vnějších hranicích EU

ve smyslu čl. 25 odst. 3 Schengenského hraničního kodexu prodlužuje platnost opatření obecné povahy o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky ze dne 4. října 2023 Č. j.: MV-162053-2/OAM-2023 do 2. února 2024 23:59.

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti okamžikem vyvěšení a pozbývá platnosti 2. února 2024 23:59.

Odůvodnění

V souvislosti s prudkým nárůstem nelegální sekundární migrace, zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů a zhoršení migrační a bezpečnostní situace na vnějších hranicích EU byla příslušnými orgány identifikována závažná hrozba pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky. S ohledem na tuto skutečnost byla shledána jakožto součást nezbytných bezpečnostních opatření potřeba neprodleně znovu zavést ochranu vnitřních hranic České republiky podle čl. 28 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu prostřednictvím mimořádného opatření Ministerstva vnitra č. j.: MV-162053-1/OAM-2023. Na toto opatření následně navázalo opatření obecné povahy o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky ze dne 4. října 2023 č. j.: MV-162053-2/OAM-2023, jehož platnost poté vláda prodloužila opatřením obecné povahy ze dne 12. října 2023 č. j.: MV-162053-5/OAM-2023 do 2. listopadu 2023 a opatřením obecné povahy ze dne 12. října 2023 č. j.: MV-162053-8/OAM-2023 do 22. listopadu 2023. Naposledy vláda navazujícím opatřením obecné povahy ze dne 22. listopadu 2023 č.j.: MV-162053-10/OAM-2023 prodloužila dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic do 3. ledna 2024.

Z důvodu přetrvávající hrozby identifikované příslušnými orgány a v rámci koordinovaného postupu se sousedními státy je nezbytné prodloužit opatření ve smyslu čl. 25 odst. 3 Schengenského hraničního kodexu o dalších 30 dní, tedy do 2. února 2024.

Cílem tohoto opatření je zabránit přetrvávající hrozbě pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost České republiky plynoucí z nekontrolovaného pohybu nelegálně tranzitujících osob.

Kontroly budou prováděny po celé délce uvedeného úseku vnitřních hranic, a to flexibilním způsobem přiměřeným aktuální hrozbě v závislosti na vývoji situace.

Úseky, na kterých budou prováděny kontroly, jejich intenzita a zacílení byly zvoleny s ohledem na princip přiměřenosti tak, aby omezení plynulosti přeshraničního provozu bylo co nejmenší.

Podrobné odůvodnění:

V roce 2023 se Policie České republiky vypořádávala s vysokými počty zadržovaných osob při tranzitní nelegální migraci přes území České republiky. K 17. prosinci bylo zadrženo 4 737 osob. V porovnání se stejným obdobím loňského roku (21 809 osob) je zmíněný počet výrazně nižší, avšak z historického hlediska se jedná o jedno z nejvyšších čísel od vstupu České republiky do Schengenu, resp. od doby sledování této statistiky. V letošním roce počty zadržovaných odpovídají těm, které byly zjištěny v krizovém roce 2015.

Situace se v letošním roce postupně začala zhoršovat s nástupem léta, kdy počty zadržovaných začaly postupně stoupat. Tedy zatímco v celém červnu a červenci bylo zadrženo 231 osob, resp. 380 osob, v srpnu se již jednalo o 650 osob a v září bylo zadrženo 970 osob. V říjnu, kdy začaly platit namátkové kontroly na pozemní hranici se Slovenskem, pak byla letos zaznamenána nejvyšší měsíční hodnota zadržovaných osob (1 853 osob). S koncem měsíce října se však podařilo růstový trend zvrátit. V listopadu pak bylo zjištěno pouze 57 osob a v prosinci zatím 28 osob při tranzitní nelegální migraci.

Co se týče letošního dočasného znovuzavedení kontrol na hranicích se Slovenskem od 4. října, tak Policie České republiky k 18. prosinci (k 8:00) zkontrolovala 561 198 osob. Při tranzitní nelegální migraci bylo odhaleno 1 183 osob, vstup nebyl umožněn 1 124 osobám. O readmisi na území Slovenské republiky bylo rozhodnuto ve 126 případech, z toho 63 osob bylo převzato. V rámci opatření bylo celkem zadrženo 58 osob v souvislosti s převaděčstvím.

Obecně v letošním roce stále platí, že u drtivé většiny zadržovaných osob bylo zjištěno místo vstupu právě ze Slovenska (4 297 osob). Tyto osoby pak přicházejí do Evropské unie přes západobalkánskou migrační trasu. I na této trase jsou zjišťovány jedny z historicky nejvyšších hodnot nelegální migrace. Dle předběžných údajů od agentury Frontex (k 10. prosinci) zde bylo zaznamenáno téměř 100 tisíc nelegálních překročení vnějších hranic EU. S výjimkou loňského roku se jedná o nejvyšší hodnotu od roku 2016. Nadále platí, že migrační tlak se projevuje nejvýrazněji na srbsko-maďarské hranici. Velmi výrazný je však letos tlak i na hranici mezi Chorvatskem a Bosnou a Hercegovinou. V posledních týdnech lze pozorovat na západobalkánské trase snížený počet detekcí. To lze přičíst i probíhajícím aktivitám ze strany srbské policie a armády proti převaděčům a nelegálním migrantům zejména v blízkosti srbsko-maďarské hranice.

Na našem území bylo nejvíce záchytů v rámci tranzitní nelegální migrace Policií České republiky provedeno v Jihomoravském kraji (1 852 osob). Dále se jednalo o Zlínský (533 osob) a Moravskoslezský (518 osob) kraj. Při pokusech o tranzit pak docházelo ke značnému množství záchytů na Vysočině (458 osob). Dále proběhlo podstatné množství záchytů též v Ústeckém kraji (401 osob) jakožto v hlavním výstupním regionu z České republiky do Německa, které zůstává dle výpovědí zadržovaných osob nejčastějším cílem naší tranzitní nelegální migrace (3 950 osob).

Nejčastěji odhalenými tranzitujícími osobami jsou občané Sýrie (3 931 osob). Dále následují občané Turecka (586 osob), kteří po zachycení často podávají žádost o azyl

v České republice. V menší míře jsou odhalováni i občané Afghánistánu (51 osob). Zhruba čtyři pětiny zadržovaných osob jsou muži v produktivním věku. Avšak i v souvislosti s vysokým migračním tlakem neexistuje efektivní realizace screeningu a debriefingu u zajištěných tranzitujících osob, a tudíž nelze například validně zjistit skutečnou zemi původu.

Záchyty jsou letos často spojené s životem ohrožujícím převozem osob. Nejčastěji přijížděly zadržované osoby po pozemních komunikacích v prostoru dodávek a v osobních automobilech, v menší míře využívaly i služby autobusových dopravců a dopravy ve skrytu nákladních automobilů. I v tomto roce se zadržení často sdružovali ve skupinách čítající nízké desítky osob. Po zavedení dočasných kontrol na hranicích se Slovenskem byl pozorován i roustací podíl zadržovaných po příjezdu ve vlacích a rostly i počty případů, kdy se osoby přesouvaly pěšky. Vzhledem k letošnímu charakteru hlavního způsobu přepravy jsou při záchytech častěji odhalováni i samotní převaděči. U nich byla již v loňském roce – v souvislosti se zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů působících ve více státech – zaznamenána zvýšená míra agresivity. Z daného vyplývá zvýšená míra rizika pro veřejný pořádek. Současně lze identifikovat hrozbu spojenou s vysokými počty nelegálně tranzitujících osob v podobě nárůstu výskytu počtu osob spojených s trestnou činností. Převážně se jedná o zmíněné převaděče, ale rovněž je možný výskyt obchodníků s lidmi, zbraněmi a drogami, či osob napojených na terorismus, jehož riziko se zvýšilo po vypuknutí války mezi Izraelem a Hamásem.

Závažnost situace též umocňuje nemožnost navracení příchozích státních příslušníků třetích zemí, zejména osob, které se po zadržení identifikují jako občané Sýrie. Situaci komplikuje dále skutečnost, že Policie České republiky disponuje značně omezenými možnostmi zjištění skutečné identity těchto osob. Společně s kapacitními limity zařízení pro zajištění státních příslušníků třetích zemí se vytváří značné riziko pro vnitřní bezpečnost státu spočívající v omezených možnostech odpovědných orgánů situaci účinným způsobem řešit. Dlouhodobý migrační tlak zapříčiňuje vyčerpanost sil a prostředků i u bezpečnostních sborů.

Nastíněné ohrožení pro vnitřní bezpečnost státu je třeba vnímat i v kontextu uzavírání vnitřních hranic Schengenu v okolí České republiky (Rakousko, Polsko, Slovensko). V případě neadekvátní reakce by hrozilo, že se Česká republika může stát jediným možným směrem pro další nelegální migraci, případně může dojít i ke kumulaci osob na území České republiky, a to v návaznosti na pokračující kontroly Německa.

V tomto ohledu je dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky stále nezbytné, aby se omezila a zvládnula současná a budoucí nelegální migrace.

Poučení

Proti tomuto opatření obecné povahy podle § 173 odst. 2 správního řádu nelze podat opravný prostředek.

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.

předseda vlády